

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри теорії і методики
фізичного виховання
Ю. В. Юрчишин

підпис

«29» серпня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ОСНОВНІЙ
(БАЗОВІЙ) СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ**

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура)

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

мова навчання українська

2022 -2023 навчальний рік

Розробники програми: Юрій ЮРЧИШИН, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання,
Сергій ПОТАПЧУК, асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання,
Вадим ГОРУН, асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання, вчитель фізичного виховання Кам'янець-Подільського ліцею №3,
Олена КЛЮС, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання,
Аліна БОДНАР, кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання,
Наталія ПАНЧУК, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології освіти,
Олена ДУТКО, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом,
Світлана ПОЛЩУК, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання

Протокол від «29» серпня 2022 року № 9

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Аліна БОДНАР

ВСТУП

Форма здобуття освіти	денна	заочна
Галузь знань	01 Освіта /Педагогіка	01 Освіта /Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Фізична культура)	014 Середня освіта (Фізична культура)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	Перший (бакалаврський)
Рік навчання	3	4
Семестр	6	7
Термін практики	4 тижні	4 тижні
Кількість годин	180	180
Кількість кредитів ECTS	6	6
Присвоювана кваліфікація	Бакалавр середньої освіти(фізична культура). Вчитель фізичної культури	Бакалавр середньої освіти(фізична культура). Вчитель фізичної культури
Вид підсумкового контролю	диференційований залік	диференційований залік

Робоча програма виробничої педагогічної практики в основній (базовій) середній школі для студентів 3 курсу, факультету фізичної культури, що навчаються з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) освітнього ступеня «бакалавр» на денній формі навчання, та для студентів 4 курсу курсу, факультету фізичної культури, що навчаються з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) освітнього ступеня «бакалавр» заочної форми навчання. Згідно навчального плану практика проводиться у 6 семестрі (денна форма навчання), та у 7 семестрі (заочна форма навчання) тривалістю 4 тижнів, на неї виділено 6 кредитів ЄКТС, що становить 180 годин. Робоча програма практики розроблена з метою організації та проведення студентами педагогічної практики в основній (базовій) середній школі на базах ЗЗСО Міністерства освіти і науки України з 5 по 9 класи. Виробничп педагогічна практика в

основній (базовій) середній школі для студентів 3 курсу, факультету фізичної культури, що навчаються з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) освітнього ступеня «бакалавр» на денній формі навчання, та для студентів 4 курсу курсу, факультету фізичної культури, що навчаються з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) освітнього ступеня «бакалавр» заочної форми навчання проводиться на основі Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом МО України від 08.04.1993 р. за № 93, листів Міністерства освіти і науки України від 05.12.2003 р. за № 14/18.2-2097 «Про фахову (переддипломну) практику студентів вищих педагогічних закладів за місцем майбутнього працевлаштування» та від 07.02.2009 р. за № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів», Закону України «Про вищу освіту» та інструктивно-нормативних документів про організацію і проведення практики студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (затверджене вченою радою університету 30.08.2021р., протокол № 10), наскрізної програми практик факультету фізичної культури, Методичних рекомендацій по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів України» у відповідно до навчального плану підготовки, освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура), першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка затвердженого вченою радою протокол №4, 2019р., введена в дію від 28.05.2019р., зі змінами наказ від 08.06.2020р., «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка», наказ ректора №95-ОД від 30.08.2022, Положення «Про організацію освітнього процесу 2022-2023 навчального року в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні». Проходження практики для осіб, які цього потребують буде проходити у змішаному режимі, зокрема йдеться про тих здобувачів, які перебувають за кордоном або є учасниками бойових дій. Детальна інформація щодо дистанційного проходження практики відображена у додатку робочої програми практики.

Виробнича педагогічна практика в основній (базовій) середній школі студентів 3, 4 курсу може проходити на таких **базах практики**: заклади загальної середньої освіти м. Кам'янець-Подільська, України

Мета і завдання практики виробничої педагогічної практики в основній (базовій) середній школі здобувачів рівня вищої освіти «бакалавр» – закріплення та поглиблення психолого-педагогічних і фахових знань, набуття досвіду їх застосування у практичній діяльності вчителя фізичної культури закладів загальної середньої освіти у середніх класів, оволодіння системою загальних і фахових компетентностей, достатніх для успішного здійснення професійної діяльності вчителя фізичної культури у реальному

освітньому процесі закладу загальної середньої освіти I-III ступеня (5-9 класів)

Завдання практики:

- формування професійних здібностей і психологічних якостей особистості майбутнього вчителя фізичної культури у відповідності з сучасними вимогами педагогічного працівника;
- формування у студента інтересу до обраної професії;
- вміння поєднувати теоретичні знання з педагогіки, психології, теорії і методики фізичного виховання та методик викладання відповідних дисциплін з практичною діяльністю навчання і виховання учнів ЗЗСО необхідного рівня рухових вмінь та навичок і рівня розвитку фізичних якостей;
- забезпечення практичного пізнання студентами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами їх організації;
- вміння вирішувати конкретні психолого-педагогічні та методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу;
- ознайомитись та опрацювати зміст Державних стандартів базової середньої освіти (мети та принципів освітнього процесу, перелік ключових компетентностей та наскрізних умінь, закладених в Державний стандарт).
- детально вивчити зміст навчальних програм та планів вчителя фізичної культури для розвитку загальних і професійних компетентностей, визначених професійним стандартом за професіями «Вчитель закладів загальної середньої освіти», необхідних для організації навчання, виховання і розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», та на основі державного стандарту базової середньої освіти Нової української школи.
- ознайомитися та опрацювати алгоритм планування сучасного педагога:
- опрацювати та вивчити зміст нової Модельної навчальної програми «Фізична культура 5-6 класи»;
- ознайомлення з сучасним станом навчально-виховної роботи в ЗЗСО та з передовим педагогічним досвідом.

Під час практики передбачається формування у здобувачів вищої освіти таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 07 Здатність вільно спілкуватися державною мовою (усно та письмово).

ЗК 08 Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності

ЗК 10 Здатність розуміти стратегію сталого розвитку людства.

Спеціальні компетентності:

СК 11 Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму

СК 15 Здатність до організаційної роботи у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді (зі спортивного туризму й орієнтування), літніх дитячих оздоровчих таборах.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Знає та вміє застосовувати на практиці основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп, володіє засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини.

ПРН 3 Знає, як застосовувати на практиці основні вчення в галузі фізичної культури.

ПРН 5 Знає закони і принципи розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності.

ПРН 6 Знає основні теоретичні положення в галузі фізичної культури.

ПРН 7 Знає вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу в галузі фізичного виховання та спорту.

ПРН 8 Знає правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; володіє основними методами захисту персоналу та населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ПРН 9 Знає закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності.

ПРН 10 Знає біологічні, соціальні, психологічні та інші чинники збереження здоров'я.

ПРН 11 Знає біологічні, соціальні, психологічні, духовні чинники, що обумовлюють значущість професії фахівця в галузі фізичного виховання та спорту.

ПРН 12 Знає основні закони природничо-наукових дисциплін у професійній діяльності, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПРН 15 Володіє педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ПРН 22 Вміє практично використовувати документи державних і громадських органів управління у сфері фізичної культури.

ПРН 23 Здатний здійснювати організацію діяльності населення з використанням різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, зокрема, зі спортивного

туризму й орієнтування за топографічними картами та іншими засобами навігації.

ПРН 24 Володіє прийомами спілкування і вміє використовувати їх при роботі з колективом.

ПРН 26 Здатний з дотриманням етичних норм формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне оцінювання діяльності здобувача освітнього ступеня «бакалавр» під час практики; оцінка звіту; відгук та зазначена оцінка від керівника бази практики від ЗЗСО із записом у щоденнику практики; оцінка від керівника практики з фаху від кафедри закладу вищої освіти, оцінка від керівників від кафедри психології освіти, від кафедри педагогіки та управління навчальним закладом; підсумковий контроль (диференційований залік).

Терміни проходження практики

Згідно графіку освітнього процесу навчальних планів практики мають таку тривалість і терміни проведення

Види практик	Семестр	Терміни проведення за графіком навчального процесу	Форма підсумкового контролю
Денна форма навчання			
Виробнича педагогічна практика в основній (базовій) середній школі	6	(4-тижні)	Диференційований залік
Заочна форма навчання			
Виробнича педагогічна практика в основній (базовій) середній школі	7	(4тижні)	Диференційований залік

Керівництво практикою: кафедра теорії і методики фізичного виховання.

Методи навчання:

словесні, наочні, практичні, інтерактивні методи навчання, виконання індивідуальних завдань.

Терміни проходження практики

Згідно графіку освітнього процесу навчальних планів практика має таку тривалість і терміни проведення

Види практик	Семестр	Терміни проведення за графіком навчального процесу	Форма підсумкового контролю
Денна форма навчання			
Виробнича педагогічна практика в основній (базовій) середній школі	6	(4-тижні)	Диференційований залік
Заочна форма навчання			
Виробнича педагогічна практика в основній (базовій) середній школі	7	(4тижні)	Диференційований залік

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Для організації і проведення практики створюється наказ ректора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, де вказується персональний розподіл студентів по базах практики, призначаються керівники практики від кафедр факультету фізичної культури та університету, визначається тривалість практики і робочого часу студентів на практиці. Перед початком практики студенти проходять інструктаж з охорони праці, який проводять керівники практики від кафедр факультету фізичної культури. Студенти та керівники відзначають виконану роботу в журналі з техніки безпеки, що засвідчують власним підписом.

Студенти-практиканти розподіляються у освітні заклади при умові наявності листа-погодження із базою практики, угод.

ОСНОВНІ ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ ТА КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ

Керівник практик факультету фізичної культури:

- здійснює загальну організацію виробничої педагогічної практики в основній (базовій) середній школі на факультеті;
- контролює виконання студентами Наскрізної та Робочої програм практики з дотриманням вимог Положення про проведення практики студентів у вищих навчальних закладах України;
- організовує розробку кафедрами факультету нормативно-методичних матеріалів;
- відповідає за добір методистів і керівників практики на факультеті та проводить з ними інструктивні наради, семінари, тощо;
- організовує звітну конференцію для підведення підсумків практики разом із студентами, керівниками практики від кафедр факультету і керівниками практики від кафедр університету;
- проводить розподіл студентів по ЗЗСО, прикріплюючи до них керівників

- практики від кафедр факультету і узгоджуючи кандидатури керівників практики від кафедр університету;
- відвідує освітні навчальні заклади, що є базами практики, проводячи бесіди з адміністрацією закладу, педагогічним колективом;
  - знайомиться з документацією практикантів, відвідує урочні та позаурочні форми фізичної культури, які проводять студенти-практиканти і бере участь в їх аналізі;
  - обговорює з керівниками практики від кафедр факультету та університету стан проведення виробничої педагогічної практики в основній (базовій) середній школі на кожному її етапі, вживає заходів щодо його покращення;
  - разом з деканатом факультету фізичної культури та адміністрацією ЗЗСО вирішує спірні питання та конфліктні ситуації;
  - вивчає та аналізує звіти керівників практики від кафедр факультету і документацію студентів, складаючи звіт факультету фізичної культури про отримані результати проведення виробничої педагогічної практики в в основній (базовій) середній школі і подає його декану факультету та керівнику практики університету;
  - організовує роботу комісій із захисту результатів практики студентів на факультеті фізичної культури; контролює виставлення диференційованого заліку головами комісій із захисту практики, враховуючи результати, зазначені в протоколі роботи комісії.

Провідний фахівець навчального відділу з організації практики факультету фізичної культури:

- постійно, до початку навчального року, на підставі чинних навчальних планів спеціальності і курсу, складає Графік проведення всіх видів практики на факультеті фізичної культури на навчальний рік;
- вивчає та узгоджує з керівником практики факультету та університету визначення баз практики, що відповідають умовам виконання Робочої програми практики, допомагає в розподілі студентів по базах практики;
- разом із факультетським керівництвом, за поданням кафедр факультету фізичної культури та кафедр університету, визначає керівників практики для кожної групи практикантів;
- надає в деканат інформацію для розпорядження декана факультету фізичної культури про направлення студентів на виробничу педагогічну практику в основні (базові) середній школі, про припинення та відновлення практики, про захист практики, про проведення звітної конференції тощо;
- готує супровідні документи: направлення в освітні заклади, інформаційні повідомлення на кафедри, відомості на оплату вчителям тощо;
- консулює старост груп практикантів щодо ведення журналу обліку роботи групи;

- контролює виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку базового закладу освіти, організовує облік відвідування навчального закладу студентами і керівниками практики від кафедр факультету фізичної культури та університету;
- координує діяльність студентських груп та кафедр факультету та університету щодо складання графіків консультацій, проведення залікових уроків та позакласних заходів, методичних семінарів, взаємовідвідувань студентів тощо;
- отримує від студентів чи методистів та зберігає документацію з практики, забезпечує її перевірку керівниками практики від кафедр факультету та університету;
- бере участь у роботі комісій по захисту студентами результатів практики, підготовці та проведенню звітної конференції з практики;
- забезпечує комплектування та періодичне поновлення допоміжних і звітних матеріалів у кабінеті практики факультету фізичної культури та університету.

Керівники практики від кафедр факультету фізичної культури:

- беруть участь у виборі баз практики, розподілі серед практикантів на базі практики класів, учителів фізичної культури та класних керівників для проведення практики;
- постійно проводять організаційно-методичні наради зі студентами-практиками, як під час конференції - у перший день практики, так і протягом усього періоду практики;
- упродовж першого тижня практики організовують знайомство практикантів з класами і групами;
- контролюють відвідування студентами-практикантами уроків фізичної культури та позакласних заходів з проведенням відповідного аналізу;
- затверджують Індивідуальні плани роботи студентів-практикантів на період практики;
- консультують студентів з питань підготовки (планування уроків фізичної культури, складання планів-конспектів окремих уроків, підготовки наочних посібників) і проведення уроків з фізичної культури в прикріплених класах;
- відвідують та аналізують проведення практикантами уроків фізичної культури за розкладом, обов'язково беруть участь в аналізі контрольних уроків практиканта та не менше одного позакласного заходу з фаху;
- перевіряють та оцінюють документацію, яку ведуть студенти-практиканти;
- беруть участь в організації та проведенні попереднього захисту результатів практики студентів на базі практики;
- оцінюють роботу студентів-практикантів під час роботи комісії із захисту студентами результатів практики;
- контролюють проведення науково-методичних спостережень та

забезпечують узагальнення їх проведення на звітній конференції.

Адміністрація ЗЗСО (бази практики):

- забезпечує співпрацю та належні умови для проведення виробничої педагогічної практики студентів в закладі загальної середньої освіти;
- проводить роботу з учительським колективом закладу та з учнями прикріплених класів з питань організації і проведення практики, здійснює підбір класів, вчителів фізичної культури, класних керівників для проходження практики студентами;
- знайомить студентів із навчально-матеріальною базою, документацією закладу, педагогічним колективом, планом навчально-виховної роботи закладу, діяльністю педагогічної ради, методичних спільнот, батьківських комітетів, учнівських органів самоврядування;
- призначає кваліфікованих фахівців (керівника практики від бази практики) для безпосереднього керівництва практикою студентів, надає їм необхідну допомогу;
- забезпечує організацію масових виховних заходів;
- допомагає вчителям і класним керівникам в організації та проведенні роботи зі студентами-практикантами, вибірково відвідує уроки й позакласні заходи, які проводять студенти-практиканти;
- контролює дотримання студентами вимог Статуту ЗЗСО, правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни;
- проводить підсумкову нараду наприкінці практики.

Керівник практики від бази практики:

- несе особисту відповідальність за організацію і проведення студентами виробничої педагогічної практики в базовій (основній) середній школі на базі практики;
- відповідно Робочої програми практики розподіляє місця практики і забезпечує максимальну ефективність її проходження практикантами;
- організовує проведення інструктажів з правил техніки безпеки й охорони праці і відповідає за дотримання студентами безпечних умов праці;
- забезпечує виконання, погоджених з факультетом фізичної культури, графіків і планів проходження практики студентами у структурних підрозділах закладу;
- забезпечує можливість використання студентами факультету фізичної культури фондів бібліотеки, залами, кабінетами, майстернями та іншими приміщеннями закладу, нормативною та іншою документацією, необхідною для виконання Робочої програми практики;
- ознайомлює студентів з правилами внутрішнього розпорядку;
- створює умови студентам-практикантам для засвоєння нових освітніх, медичних, реабілітаційних технологій, сучасних методів організації навчання, реабілітації та організації праці тощо.

Класний керівник:

- знайомить студентів з персональним колективом учнів і планом виховної роботи на період практики;
- допомагає студентам організувати виховну роботу в прикріпленому класі: консулює з питань проведення виховних заходів, відвідує заходи, що проводяться студентами, аналізує та оцінює їх;
- надає допомогу у вивченні індивідуальних особливостей учнів;
- бере участь у попередньому захисті студентами результатів практики, дає характеристику виконання практикантом обов'язків класного керівника.

Права та обов'язки студента-практиканта:

- до початку виробничої педагогічної практики в основній (базовій середній школі) отримати від керівника практики факультету чи від фахівця навчального відділу з практики направлення, методичні матеріали, індивідуальні завдання тощо та консультації щодо оформлення всіх документів;
- прибути на базу практики з керівником практики від кафедр факультету фізичної культури в перший же день початку практики (практика за місцем проживання – без керівника);
- повністю виконувати всі завдання, передбачені Робочою програмою практики, Індивідуального плану практиканта і вказівки її керівників;
- суворо дотримуватися правил техніки безпеки, внутрішнього розпорядку, охорони праці і виробничої санітарії на базі практики;
- нести відповідальність за виконану і невиконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію та скласти диференційований залік;
- **студент-практикант зобов'язаний** сформувати в учнів вміння і навички зі дисципліни фізичної культури, визначені шкільною програмою;
- у період виробничої педагогічної практики у закладі загальної середньої освіти студент-практикант проводить свою діяльність згідно з вимогами статуту бази практики, адміністрації, вчителів та керівників практики, правилами внутрішнього розпорядку;
- студент-практикант повинен виконувати всі види підготовчих робіт, старанно готуватися до проведення кожного уроку фізичної культури чи позакласного заходу і, при цьому, бути для учнів зразком організованості й старанності;
- практикант має працювати в школі п'ять (5) днів на тиждень, виконуючи вказівки і розпорядження керівництва бази практики;
- своєчасно подавати керівникам практики на перевірку документацію: регулярно вести щоденник, надавати плани-конспекти уроку фізичної культури для перевірки вчителю за два (2) дні до проведення відповідного уроку за розкладом, після закінчення практики здати звітну документацію у вказані терміни в розпорядженні декана факультету фізичної культури;
- практикант протягом практики проводить всі уроки з фізичної культури за

- розкладом в прикріплених класах;
- практикант повинен відвідати максимальну кількість уроків зі своєї спеціальності, проведених вчителями фізичної культури та іншими здобувачами вищої освіти у вільний від занять час;
  - практиканти, які з поважних причин пропустили частину практики і не виконали Індивідуального плану практиканта, рішенням комісії, що створюється на факультеті для захисту, практика продовжується на певний термін без відриву від навчальних занять в університеті;
  - згідно вимог Тимчасового положення університету про КМСН, студент-практикант, що не виконав Робочу програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку на захисті від комісії, відраховується з університету;
  - **студент-практикант має право** вносити пропозиції щодо організації практики, брати участь у конференціях та нарадах.
  - отримувати консультації вчителя фізичної культури, керівників практики університету та факультету фізичної культури з усіх питань організації і проведення практики;
  - користуватися бібліотеками бази практики та університету, навчальними кабінетами і навчальними посібниками;
  - студент-практикант заочної форми навчання має самостійно обирати місце проходження практики;
  - дозвіл на проходження практики за місцем проживання чи роботи та направлення він отримує на основі відповідного листа-погодження із навчального закладу, яке має бути підписане керівником закладу та завчасно подається провідному фахівцю навчального відділу з організації практики факультету фізичної культури;
  - заміна бази практики може бути здійснена лише з поважних причин і за наказом ректора університету;
  - за наявності вакантних місць, студенти-практиканти факультету фізичної культури можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам Робочої програми практики факультету фізичної культури.

Інструкція з охорони праці

111 ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Загальні положення.

1.1. Практика є невід'ємною складовою частиною процесу професійної підготовки студентів в Університеті та проводиться на оснащених відповідним чином базах Університету.

1.2. Практика студентів Університету проводиться на базах, які мають відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

1.3. Студенти можуть бути направлені на практику тільки на ті бази, з якими Університет завчасно уклав договір на її проведення за встановленою формою.

1.4. Виконання вимог правил з охорони праці та безпеки життєдіяльності здобувачами вищої освіти під час практики є обов'язковими

1.5. До початку проведення практики повинно бути проведено обстеження робочих місць студентів-практикантів відповідальними за організацію проведення практики особами.

1.6. Обов'язковою умовою допущення студентів до проходження практики є проходження ними вступного інструктажу з охорони праці під час трудового і професійного навчання та оформлення його у бланку реєстрації з підписами особи, яка проводила інструктаж та особи, яку інструктували.

2. Вимоги безпеки під час практики.

2.1. Під час прибуття на базу практики студент-практикант повинен отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу.

2.2. Студент має бути ознайомлений про те, що під час виконання професійних обов'язків на нього можуть впливати такі шкідливі або небезпечні чинники, як:

- висока психофізіологічна напруга;
- висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електрострумом;
- небезпека виникнення загорань та пожеж;
- порушення параметрів мікроклімату, передбачених для навчальних приміщень;
- довготривалі статичні навантаження.

2.3. Студент-практикант повинен виконувати тільки ту роботу, яка йому доручена згідно з програмою практики.

2.4. У разі притягнення практиканта до робіт, які не передбачені програмою практики, йому слід негайно доповісти про це керівнику практики.

3. Під час практики не допускається:

3.1. Не виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку установи, зокрема, запізнюватися на роботу.

3.2. Пропускати або не проводити визначені програмою практики уроки та зривати освітній процес.

3.3. Залишати робоче місце без дозволу керівника практики, учителя, директора ЗЗСО.

3.2. Відволікати від роботи педагогічних працівників, які його оточують, заважати освітньому процесу.

3.3. Залишати учнів, з якими він проводить навчальні заняття, позакласну діяльність без нагляду.

3.4. Під час занять у навчальному кабінеті виконувати роботу, яка не передбачена розкладом і планом занять.

3.5. У процесі виникнення недоліків у роботі обладнання та приладів (комп'ютера, ксерокса, побутових приладів тощо) самостійно або разом з

учнями їх ліквідувати, натомість негайно повідомити керівника закладу, учителя та припинити роботу до усунення недоліків.

3.6. Під час встановлення порушень вимог охорони праці в приміщенні для занять, розпочинати чи продовжувати роботу з учнями до усунення недоліків, які загрожують їхньому життю та здоров'я, зобов'язаний повідомити керівника закладу освіти про причини відміни занять у кабінеті.

3.7. Виконувати будь-які види ремонтних робіт на робочому місці учня чи в приміщенні. Ремонт виконується спеціально підготовленим персоналом закладу (електромонтером, слюсарем, електромеханіком).

Зміст практики

Виробнича педагогічна практики в закладі загальної середньої освіти складається з таких видів робіт:

- організаційна робота;
- навчально-методична робота;
- позакласна робота;
- виховна робота;
- науково-дослідна робота

Зміст	Вид діяльності	Форми звітності
Організаційна робота		
Участь у роботі настановної конференції	Участь у настановчій конференції на базі закладу вищої освіти	Запис у щоденнику.
Знайомство з ЗЗСО. обговорення графіку виконання всіх видів завдань.	Бесіда з директором, завучем, керівником практики Самостійна робота	Запис у щоденнику
Ознайомлення з функціями вчителя, специфікою організації освітнього процесу в середніх класах, основними нормативними документами, що регламентують роботу.	Бесіда з Вчителем, керівником практики Самостійна робота	Запис у щоденнику
Складання індивідуального плану роботи студента на період практики	Самостійна робота	Запис у щоденнику
Ознайомлення з	Бесіда з завучем ЗЗСО	Запис у щоденнику

навчально-виховною роботою ЗЗСО.		
Вивчення матеріальної бази ЗЗСО, ознайомлення з особовими справами учнів, класними журналами.	Бесіда із вчителем фізичної культури, класним керівником	Запис у щоденику
Ознайомлення та аналіз плани роботи школи, календарними планами вчителів фізичної культури, планами виховної роботи класного керівника, планами роботи спортивних секцій, розкладом навчальних	Бесіда з вчителем фізичної культури, самостійна робота	Запис у щоденику
Участь у методичних об'єднаннях ЗЗСО	Бесіда з керівником практики, виконання індивідуального завдання	Оцінка керівника факультету за період проходження практики
Оцінювання наприкінці кожного тижня виробничої педагогічної практики в закладі загальної середньої освіти	Підсумкове зібрання групи	Оцінки від керівника практик за звітні тижні практики
Навчально-методична робота		
Ознайомлення з річним календарним планом.	Самостійна робота	Запис у щоденику
Розробка планів-конспектів з фізичної культури з вивчаємого модулю	Самостійна робота	Допуск вчителя до проведення заняття Запис у щоденику
Проведення уроків з фізичної культури в якості помічника вчителя (1 тиждень -2 тиждень по 16 годин).	Уроки фізичної культури	Запис у щоденику
4. Проведення уроків з фізичної культури в якості вчителя (3-4 тиждень 14 годин).	Уроки фізичної культури	Запис у щоденику
Проведення контрольних 1 – 2 уроків продовж 3-4 тиждень	Урок фізичної культури	Запис у щоденику. Оцінка від вчителя бази практики та від керівника закладу вищої освіти
Відвідування та аналіз уроків фізичної культури і студентів-	Уроки фізичної культури Самостійна робота	Аналіз результатів, запис у щоденику

практикантів		
Позакласна робота		
Ознайомлення з організацією і методикою проведення занять в спортивних секціях бази практики	Самостійна робота	Запис у щоденику
Ознайомлення з Положенням про внутрішню шкільну та районну (міську) спартакіаду школярів	Самостійна робота	Запис у щоденику
ознайомлення з організацією і методикою проведення занять в одній із спортивних секцій	Самостійна робота	Запис у щоденику
1. Складання плану фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи на період практики.	Самостійна робота	Запис у щоденику, Надання плану
2. Розробка документів щодо проведення Змагань у ЗЗСО.	Самостійна робота	Надання положення
3. Участь в організації і проведенні фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходах..	Спортивний захід	Запис у щоденику.
Проведення виховних годин оздоровчого спрямування протягом 3-4 тижднів.	Спортивний захід	Запис у щоденику. Оцінка від вителя бази практики та від керівника закладу вищої освіти
Проведення додаткових занять із з низьким рівнем навчальних досягнень учнів з фізичної культури	Оздоровче заняття	Запис у щоденику.
Виховна		
1Проведення виховної роботи з учнями прикріплених класів: – вивчення рівня вихованості учнів; – згуртованості колективу класу;	Самостійна робота	Запис у щоденику

Виконує план-графік виховної роботи з учнями класу.	самостійно	Запис у щоденику
Проведення фронтальних і групових виховних заходів (бесід, диспутів, екскурсій, колективних творчих справ, класних годин, вечорів, конкурсів тощо (не менше 2-х)	Виховний захід	Запис у щоденику. Надання виховного плану заходу. Оцінка від вчителя молодших класів та від керівника закладу вищої освіти з педагогіки
Здійснити комплексний самоаналіз виховного заходу за значущими параметрами.	Самостійна робота	Запис у щоденику. Надання самоаналізу Оцінка від керівника закладу вищої освіти з педагогіки
Здійснити комплексний самоаналіз проведеного уроку за значущими параметрами.	Самостійна робота	Запис у щоденику. Надання самоаналізу Оцінка від керівника закладу вищої освіти з педагогіки
Навчально-дослідницька робота.		
Відвідування уроків, позакласних занять вчителів	Педагогічне спостереження	Запис у щоденику
Проведення хронометражу уроку фізичної культури	Педагогічне спостереження	Запис у щоденику
Проведення пульсометрії уроку фізичної культури	Педагогічне спостереження	Запис у щоденику
Проведення педагогічного аналізу уроку фізичної культури	Педагогічне спостереження	Запис у щоденику
Проведення психологічної діагностики міжособистісних взаємин в групі (за однією з психодіагностичних методик).	Психологічна діагностика групи	Надання звіту. Оцінка від керівника закладу вищої освіти з психології
Вивчення учнівської групи	Збір первинної інформації про учнівську групу за допомогою основних загальнопсихологічних методів: спостереження, аналізу класної документації	Оцінка від керівника закладу вищої освіти з психології Запис у щоденику

	та продуктів діяльності учнівської групи, групового опитування	
Проведення індивідуальних досліджень	Самостійна робота	Запис у щоденику

Звітня документація

Після закінчення виробничої педагогічної практики в основній (базовій) середній школі студенти подають такі документи:

- щоденник практиканта;
- звіт про практику, підписаний практикантом та керівником практики від бази практики в письмовому вигляді;
- протоколи обговорення контрольних заходів;
- відгук на студента-практиканта (як класного керівника і вчителя–предметника), засвідчена директором школи у щоденнику практиканта;
- плани-конспекти уроків фізичної культури, які провів практикант;
- положення про шкільні змагання, проведені практикантом;
- сценарій виховного заходу, підписаний та оцінений класним керівником;
- зразки наочності, що використовувалась на уроках;
- матеріали науково-практичних досліджень з фаху;
- матеріали досліджень з психології і педагогіки.

ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Виробничої педагогічної практики в закладі загальної середньої освіти Завдання реалізуються у три етапи: 1 – організаційний, 2 – основний, 3 – підсумковий.

I. Організаційний етап:

1.Участь у настановній конференції. Одержання направлень для проходження практики, настанов щодо її організації. Призначення старост груп у кожен заклад загальної середньої освіти для ведення обліку відвідування студентами практики, складання графіку проведення пробних уроків та виховних годин.

2. Ознайомлення з адміністрацією ЗЗСО, класним керівником, учнями класу, функціями вчителя, специфікою організації освітнього процесу в середніх класах, основними нормативними документами, що регламентують роботу.

-Державний стандарт базової середньої освіти; особливості викладання фізичної культури в закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році;

-Детально вивчити зміст навчальних програм та планів вчителя фізичної культури для розвитку загальних і професійних компетентностей, визначених

професійним стандартом за професіями «Вчитель закладів загальної середньої освіти», необхідних для організації навчання, виховання і розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», та на основі державного стандарту базової середньої освіти Нової української школи.

- Закон України «Про фізичну культуру і спорт».

- Закони України «Про освіту».

- Зміст програм занять спеціально медичних груп;

- Календарним плануванням уроків на II семестр для відповідного класу;

- Планом виховної роботи на II семестр для відповідного класу.

3. Складання індивідуального плану виробничої педагогічної практики в основній (базовій) середній школі.

4. Ознайомлення з планом спортивно-масової роботи ЗЗСО на навчальний рік.

5. Вивчення календарного планування уроків та плану виховної роботи у відповідному класі на період практики. Вибір тем пробних уроків і виховних годин та узгодження дат їх проведення з класним керівником та керівником практики.

6. Ознайомлення з основними формами роботи з батьками.

II. Основний етап

1. Консультації з керівником класу, вчителями класу, керівниками практики щодо виконання завдань практики

2. Спостереження та аналіз особливостей проведення уроків, виховних годин і заходів класним керівником, учителями-предметниками у відповідному класі (1-4 тиждень проходження практики).

3. Проведення педагогічного аналізу уроку фізичної культури, хронометражу уроку фізичної культури та пульсометрії уроку.

4. Підготовка (складання планів-конспектів, затвердження їх учителем, керівником практики) і проведення пробних уроків (2, 4 тиждень проходження практики).

5. Підготовка (складання план виховного-заходу з спортивно масової роботи), затвердження його класним керівником та керівником практики і проведення виховної години.

6. Підготовка (складання план виховного-заходу), затвердження його класним керівником та керівником практики і проведення виховної години

7. Написання комплексного самоаналізу позаурочного заходу за всіма значущими параметрами.

8. Відвідування та аналіз пробних уроків та виховних годин однокурсників.

9. Проведення додаткових занять із з низьким рівнем навчальних досягнень учнів з фізичної культури

10. Відвідування занять уроків за вибором варіативного складника базових навчальних планів, переймання досвіду організації та проведення.
11. Ознайомлення з основними формами роботи вчителя з батьками, планом виховної роботи, обов'язками класного керівника класу.
12. Збирає матеріал з теми науково-методичного дослідження та теми курсової роботи.
13. Проведення психолого-педагогічних досліджень: вивчення психологічних аспектів навчально-виховної діяльності окремих учнів, мотивацію навчання, особливості педагогічного спілкування.
14. Вивчення наукової літератури з фаху.

III. Підсумковий етап

1. Написання звіту про виконання програми виробничої педагогічної практики в закладі загальної середньої освіти.
2. Оформлення, упорядкування та подання на перевірку звітної документації.
3. Участь у звітній конференції за підсумками виробничої педагогічної практики в закладі загальної середньої освіти

Завдання з педагогіки

До програми виробничої педагогічної практики в основній (базовій) середній школі

- поглиблення розуміння сутності основ компетентнісної, особистісно орієнтованої освіти, особливостей їх реалізації в педагогічному процесі закладу базової середньої освіти;
- саморозвиток особистісних якостей студента, активізація позиції суб'єкта професійного та особистісного саморозвитку;
- поглиблення розуміння сутності виховання в контексті інноваційної освіти, основ її реалізації через адекватну організацію навчальної діяльності учнів;
- залучати студентів до самостійного розв'язання посильних навчально-виховних завдань.

Для реалізації поставлених завдань студент-практикант повинен виконати наступні види робіт з педагогіки:

1. Вести щоденник виробничої педагогічної практики (фіксувати та аналізувати процес і результати власної діяльності (підготовка та проведення навчальних занять, робота з документацією (вивчення особливостей ведення журналу), реалізація функцій класного керівника учнівського колективу).
2. Брати участь у консультаціях керівника практики.
3. Ознайомитися з системою роботи класного керівника:
  - а) фрагмент плану виховної роботи класного керівника;
  - б) змістом, формами і методам роботи класного керівника;

4. Підготувати конспект виховного заходу, який необхідно провести в закладі середньої освіти (попередньо план-конспект узгодити з класним керівником та методистом, а також запросити на перегляд виховного заходу).

5. Здійснити комплексний самоаналіз виховного заходу за значущими параметрами (з фіксацією у щоденнику).

6. Здійснити комплексний самоаналіз проведеного уроку за значущими параметрами.

7. Здійснити аналіз одного із уроків проведених вчителем (або студентом-практикантом).

8. Підготувати звіт з виробничої педагогічної практики, в якому відобразити:

а) найбільш суттєві досягнення та проблеми щодо реалізації освітнього процесу у закладі середньої освіти, дати їм теоретичне обґрунтування;

б) сформувані комплекс форм, методів, прийомів організації освітнього процесу, які студент-практикант визначив як найбільш ефективні;

в) відобразити результати проведеної роботи з педагогіки (виховний захід, його самоаналіз, аналіз відвіданого уроку, самоаналіз проведеного);

г) сформувані загальні висновки, «уроки практики», визначити напрями особистісного та професійного саморозвитку на перспективу.

Звітна документація для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з педагогіки

1. Педагогічний щоденник
2. План-конспект виховного заходу (див. додаток 1)
3. Самоаналіз проведеного виховного заходу
4. Самоаналіз проведеного уроку (див. додаток 2)
4. Аналіз відвіданого навчального заняття (див. додаток 2)
5. Загальний звіт по практиці

Критерії оцінювання виробничої педагогічної практики з педагогіки

- **ступінь** виконання студентами завдань практики;
- **якість** педагогічних знань, проявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Оцінка	Критерії
Відмінно 20-19 балів	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 10-12 балів. Отримав високу оцінку вчителя, класного керівника та методистів за виконувану роботу. Під час виконання різних видів роботи в школі проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний, творчий. Завоював повагу серед учнів, педагогічного колективу школи, керівників практики і отримав високу оцінку керівника від бази практики. У визначений термін здав

	досконало оформлену документацію, яка відповідає вимогам практики.
Добре 18-16 балів	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 7-9 балів. Студент припускався деяких методичних помилок під час проведення виховних заходів, але зміг самостійно їх виправити або пояснити причину в процесі аналізу виховного заходу. Проявив дисциплінованість, отримав позитивну оцінку роботи від класного керівника. Вчасно оформив та здав звітну документацію, яка відповідає вимогам практики.
Задовільно 15-13 балів	Завдання з педагогіки виконані в повному обсязі. Виховний захід оцінено на 4-6 балів. Студент проявив себе організованим, дисциплінованим, проте недостатньо самостійним та ініціативним. Під час залікових заходів допускалися несуттєві методичні помилки. Студент вчасно здав документацію, але при її оформленні допустився деяких неточностей або неповноти викладу.
Незадовільно 10-0 балів	За період практики студент не виконав усі завдання з педагогіки, передбачених програмою практики. Отримав негативні відгуки від педагогічного колективу школи, керівників від бази практики. Невчасно та не в повному обсязі подав матеріали практики, які містять неточності та помилки і не відповідають вимогам, щодо оформлення такого виду документації.

Розподіл балів під час оцінювання результатів діяльності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з педагогіки

№	Зміст	Відсотки
1.	Щоденник практики (повнота і правильність оформлення – зміст, висновки, оцінка), звіт про педагогічну складову практики	3
2.	Виховний захід (підготовка, проведення, наявність та повнота конспекту)	8
	Самоаналіз проведеного виховного заходу	3
3.	Самоаналіз проведеного уроку (комплексний самоаналіз проведеного уроку за значущими параметрами)	3
4.	Аналіз відвіданого навчального заняття (комплексний аналіз відвіданого уроку за значущими параметрами)	3
	Разом:	20

ДОДАТКИ

Додаток 1

Схема методичної розробки позакласного виховного заходу

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

«Затверджую»

Викладач кафедри педагогіки та
управління навчальним закладом

_____ (підпис)

« ____ » _____ 202_ р.

Конспект виховного заходу

на тему: _____

студента _____ групи _____ курсу
_____ факультету

_____ (П.І.Б.)

для проведення в _____ класі
_____ школи

« ____ » _____ 202_ р.

Друга сторінка:

Мета заходу (виховна, пізнавальна, розвиваюча)

Форма проведення (класна година, диспут, колективна творча справа,
екскурсія тощо)

Місце проведення заходу і його тривалість

Обладнання і наочність

Використана література, методичні розробки тощо

Зміст виховного заходу

I. Вступна частина: вступне слово вчителя, організація заходу, актуалізація теми заходу тощо.

II. Основна частина: викладення інформаційного матеріалу, запитання для обговорення, зміст завдань для групового чи колективного виконання, конкурсні завдання.

III. Заключна частина: підведення підсумків, рекомендації і пропозиції учням.

Додаток 2

Самоаналіз проведеного уроку

Аналіз одного із уроків проведених вчителем

Попередні дані: предмет, клас, учитель, дата	Структура, хід і зміст уроку. Діяльність вчителя й учнів на уроці	Висновки і пропозиції			
		Розподіл часу	Позитивні сторони уроку	Недоліки в ході і змісті уроку	Пропозиції щодо удосконалення уроку
1	2	3	4	5	6

Результати проведеного уроку _____

_____

Труднощі _____

_____

Висновки _____

_____

Пропозиції _____

_____

2021 р.

Здобувач вищої освіти _____

(підпис)

Схема самоаналізу проведеного виховного заходу

1. Тема виховного заходу.
2. Організація заходу: наскільки були готові діти і педагог до проведення заходу (оформлення приміщення, обладнання, наочність; підготовка і використання ТЗН; чіткість, організованість).
3. Злагодженість дій педагога і дітей під час заходу; раціональне використання часу.
4. Оцінка актуальності даного заходу, його відповідності інтересам і віковим особливостям учнів.
5. Участь учнів у проведеному виховному заході, їхня роль і активність.
6. Заключна частина заходу: чи було проведено колективні підсумки, загальні висновки і узагальнення.
7. Мета заходу. Наскільки вдалося її досягнути. Результативність проведеного виховного заходу, його пізнавальну і виховну цінність.
8. Які позитивні сторони та недоліки бачите у проведенні заходу? Що Вам вдалося добре, а що хотіли б поліпшити наступного разу?

ЗАВДАННЯ З ПСИХОЛОГІЇ

ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ОСНОВНІЙ (БАЗОВІЙ) СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

Науково-дослідницька робота студента-практиканта

Під час практики здобувачі вищої освіти виконують індивідуальні науково-дослідні завдання психологічного, педагогічного та методичного змісту, зокрема:

1) студент знайомиться з класом, налагоджує психологічний контакт. Це необхідно, по-перше, для успішного виконання всіх завдань педагогічної практики, по-друге, збору первинної інформації про учнівську групу за допомогою основних загальнопсихологічних методів: спостереження, аналізу класної документації та продуктів діяльності учнівської групи, групового опитування, по-третє, для вибору психодіагностичних методик, які будуть найінформативніші та найдоцільніші у вивченні даної учнівської групи.

2) спостерігає за учнівським класом, збирає матеріал з теми науково-методичного дослідження, кваліфікаційної роботи;

3) проводить психодіагностичні дослідження за психодіагностичною методикою, обробляє її результати з метою отримання знань про специфіку соціально-психологічних феноменів в конкретній учнівській групі (соціально-психологічний клімат, згуртованість, лідерство, неформальні групи в класі, референтні групи тощо). При виборі методики

психодіагностики студент може скористатися рекомендаціями вчителя стосовно напрямку дослідження учнівської групи.

4) втілює дані експериментальних досліджень в практику навчання і виховання, розробляє методичні рекомендації та пропозиції щодо використання результатів дослідження в навчально-виховному процесі;

5) готує звітні матеріали. Складає звіт про вивчення учнівської групи, який містить не лише узагальнені, теоретично осмислені дані про учнівську групу, але й педагогічні висновки щодо організації виховної роботи в класі, виділення основних її напрямів та вибору адекватного педагогічного впливу на учнівську групу.

Проведення психолого-педагогічних досліджень здобувачами вищої освіти реалізується у виконанні індивідуальних завдань дослідницького характеру. Тема дослідницької роботи вказується в індивідуальному плані студента-практиканта в розділі «Науково-дослідницька робота». Проведення невеликих, але конкретних досліджень сприятиме розвитку у майбутніх вчителів необхідних умінь проводити психолого-педагогічні спостереження, аналізувати і узагальнювати педагогічні факти, використовувати дослідницькі методики, робити висновки, оформляти результати досліджень у вигляді повідомлень, доповідей, використовувати їх при написанні психолого-педагогічної характеристики учня (класу) та методичної розробки виховного заходу.

Індивідуальні завдання для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з психології

Психологічна підготовка студентів до виконання цих обов'язків включає актуалізацію знань, умінь, навичок, отриманих у процесі вивчення психології, а також під час навчальної психолого-педагогічної практики. Виробнича педагогічна практика в основній (базовій) середній школі є органічним продовженням попередніх її етапів. Зокрема, студенти використовують засвоєні ними раніше психологічні знання при організації та проведенні уроків. Окрім актуалізації вже набутого педагогічного досвіду, студенти оволодівають знаннями, вміннями, навичками психологічного забезпечення роботи педагога з учнівською групою.

На досягнення даної мети студенти розв'язують такі **завдання**:

- підбір та використання психодіагностичних методик з вивчення структури взаємин між учнями класу та між учнями і вчителем;
- обробка й аналіз матеріалів, отриманих у результатів психодіагностики;
- використання результатів психодіагностики взаємовідносин у класі для розробки пропозицій щодо роботи педагога з даною учнівською групою.

Перелік звітної документації:

1. Звіт про вивчення учнівської групи.

2. Звіт про проведення психологічної діагностики міжособистісних взаємин в групі (за однією з психодіагностичних методик).
3. Матеріали психодіагностики (бланки відповідей учнів).

Розподіл балів, що присвоюються практиканту

Психологія

<i>Вид діяльності практиканта</i>	<i>Макс. к-ть балів</i>
1. Матеріали психодіагностики (звіт про психодіагностику міжособистісних відносин в учнівській групі за методикою, бланки відповідей досліджуваних)	10
2. Звіт про вивчення учнівської групи	5
3. Захист звіту перед комісією	5
<i>Загалом</i>	20

1. Рівень проведення психодіагностичного дослідження (10 балів):

9-10 балів – психодіагностичний інструментарій відповідає меті дослідження, надано повний комплект матеріалів психодіагностики, які відповідають вимогам психодіагностичної методики; кожен з бланків відповідей містить обробку результатів діагностики; проведення психодіагностичного дослідження оцінено керівником від бази практики та/або методистом від кафедри на «відмінно», його проведено на належному рівні;

7-8 балів – психодіагностичний інструментарій відповідає меті дослідження, проведення психодіагностичного дослідження оцінено керівником від бази практики та/або методистом від кафедри на «добре», під час виконання завдання здобувач допускав незначні помилки, надав комплект матеріалів психодіагностики, які відповідають вимогам психодіагностичної методики; однак окремі бланки або відсутні, або містять неповну інформацію;

6 балів – підібраний психодіагностичний інструментарій частково відповідає меті дослідження, проведення психодіагностичного дослідження оцінено керівником від бази практики та/або методистом від кафедри на «задовільно», під час психодіагностики здобувач допускав суттєві помилки; комплект матеріалів психодіагностики має значні прогалини;

0 балів – психодіагностичне дослідження не проведено.

2. Оформлення звіту (5 балів):

4-5 балів – звіт оформлено згідно з вимогами, звіт містить аналіз вивчення учнівської групи під час проходження практики, не містить лексико-граматичних помилок;

2-3 бали – звіт оформлено згідно з вимогами, звіт вивчення учнівської групи викладено не повно, допущені помилки мовного та змістового характеру;

1 бал – звіт вивчення учнівської групи викладено з порушенням орієнтовної схеми, допущені помилки мовного та змістового характеру;

0 балів – звіт не оформлено.

3. Виступ на звітній конференції (5 балів):

4-5 балів – здобувач у виступі чітко викладає основний зміст виконаних завдань з психології, логічно аргументує висновки, наводить приклади, відповідає на поставлені питання;

2-3 бали – здобувач у виступі викладає основний зміст завдань практики, наводить приклади, не завжди може відповісти на поставлені питання;

1 бал – здобувач у виступі не точно викладає основний зміст щодо виконання завдань під час проходження практики, не може навести приклади та відповісти на поставлені питання;

0 балів – здобувач не з'явився на науково-практичну конференцію.

Додаток

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ЗВІТУ ПРО ВИВЧЕННЯ УЧНІВСЬКОЇ ГРУПИ

1. Загальні відомості про учнівську групу (школа; клас; кількість учнів; статевий та віковий склад; спеціалізація, якщо така існує; тривалість існування групи).

2. Структура класу:

а) офіційна — перелік посад, розподіл обов'язків між ними, система підпорядкування, рівень авторитетності учнів, що займають посади; чим його можна пояснити;

б) неофіційна - її співвідношення з офіційною, популярні, не популярні, ізольовані учні в класі; якості особистості, які найвище оцінюються в групі. Поділ класу на мікрогрупи, причини їх існування;

в) взаємини між учнями: емоційний клімат у групі, прояви взаємодопомоги, співвідношення міри вимогливості до себе і до інших, стиль та мотиви спілкування між учнями, особливості стосунків хлопчиків і дівчат. Негативні прояви у стосунках: частота та зміст конфліктів, проблема непопулярних та ізольованих членів групи, байдужість один до одного, труднощі в спілкуванні, способи коригування та оптимізації взаємовідносин.

3. Відносини учнівської групи із:

а) вчителем (стиль керівництва класом, його зв'язок із характером міжучнівських стосунків; характеристика контактів з учнями, рівень авторитетності);

б) іншими учнівськими групами — одновіковими (суперництво, співробітництво, доброзичливість, взаємодопомога, стосунки лідерів); різновіковими (старшими, молодшими);

в) позашкільними групами (спортивні секції, неформальні угруповання).

4. Спрямованість учнівської групи:

а) навчально-пізнавальна - рівень успішності, дисципліни, знань, ставлення до відмінників, до невстигаючих;

б) професійна — наявність різноманітних форм професійної підготовки, ставлення до них учнів; рівень професійних знань, умінь, навичок та зацікавленості майбутньою професією;

в) егоїстична - перевага особистих інтересів над інтересами класу, низький рівень контактності, обмеженість у спілкуванні в позаурочний час, байдуже ставлення до товаришів;

г) гуманістична — прояви взаємодопомоги, зацікавленість справами один одного, змістовні та інтенсивні контакти.

Визначити переважну спрямованість групи.

5. Висновки:

— рівень організованості учнівської групи (забезпечує, чи ні самоуправління та самовиховання);

— педагогічні засоби підвищення організованості класу та активізації його виховних можливостей.

Вивчення структури міжособистісних взаємин в групі можливий за допомогою таких методів психодіагностики, як:

1. Методика визначення ціннісно-орієнтаційної єдності (ЦОЄ) учнівської групи
2. Методика оцінки ділового, творчого та морального клімату колективу
3. Оцінка рівня товариськості (тест В.Ф. Рахівського)
4. Методика діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі
5. Методика «Соціально-психологічна самоатестації групи як колективу (СПСК)» (Р.С. Немов)
6. «Q-сортування» (В. Стефансона).
7. Соціометрія.
8. Референтометрія.
9. Опитування (анкета, бесіда, інтерв'ю).
10. Вивчення шкільних та класних документів.

Опис методик психодіагностики міжособистісних взаємин в учнівській групі

Додаток

Методика 1. СОЦІОМЕТРІЯ (ОЦІНКА МІЖОСОБИСТІСНИХ ЕМОЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ГРУПІ)

Процедура проведення

1. Проводиться з усім класом.
2. Учні записують своє прізвище на окремому аркуші паперу. Практикант повідомляє, що отримані результати не розголошуються, за них не виставляють оцінок, а потрібні вони для організації цікавої роботи в класі (це зауваження стосується і всіх наступних методик).

3. Нижче пропонується під номером «1» записати відповідь на питання типу «З ким би ти хотів відвідати кінотеатр?», «З ким би ти хотів провести дозвілля?». Зміст питання спрямований на виявлення симпатій-антипатій. Зрозуміло, що питання «З ким би ти хотів сидіти під час контрольної роботи, або виконувати домашні роботи» для цієї мети не підходять. Необхідно попередити учнів, що кожен може записати будь-яке, але тільки одне прізвище і тільки товариша з свого класу. Переходити до наступного етапу можна, коли переконались у тому, що кожен записав обране ним прізвище.
4. Пропонуємо під номером «2» записати прізвище ще одного (і не більше) товариша. Переконаємося в тому, що учні встигли записати і просимо назвати ще одне — третє і останнє, — прізвище товариша з класу.
5. Відповіді збираємо — вони становлять матеріал для подальшої обробки.

Обробка результатів

Складаємо таблицю. У 1-й колонці — список прізвищ усіх учнів класу. Кількість наступних колонок дорівнює кількості учнів у класі. У цих колонках позначаємо прізвища учнів числами, які відповідають порядку прізвища у списку з 1-ої колонки.

Наприклад, у 1-й колонці прізвище *Бочаровський* розташоване у списку третім, йому відповідає колонка із № 3. Тепер потрібно звернутись до відповідей учнів. Результати кожного опитуваного фіксуємо в таблиці таким чином. Припустимо, *Андрієвський* назвав послідовно прізвища *Іваненка*, *Петренка*, *Собка*. Обраний 1-м (Іваненко) отримує 3 бали, 2-м (Петренко) — 2 бали, 3-м (Собко) — 1 бал.

№ п/п	Список учнів	Кількість учнів у класі								
		1	2	3	4	5	6	7		20
1.	Антоненко				1		3	2		
2.	Андрієвський						3	2		1
3.	Бочаровський				2	1	3			
4.	....									
5.	....									
6.	Іваненко	3	2	1						
7.	Петренко	1	2			3				
...										
20.	Собко		1	2			3			
N 20	= Сума балів						12			

У клітинці на перехресті, горизонтального рядка з прізвищем Андрієвський і вертикальною колонкою із № 6, під яким знаходиться в списку прізвище Іваненко ставимо 3 бали. У клітинці на перехресті з вертикальною колонкою № 7 (відповідає місцю Петренко) ставимо 2 бали.

Аналогічно виставляємо 1 бал Собку у відповідній клітинці. Таким чином вносимо в таблицю дані всіх опитуваних. Під кожною колонкою, позначеною числами, записуємо суму балів. Наприклад, під колонкою 6 записано суму 12 балів. Такі дані підраховуємо для всіх учнів. За їх значенням робимо висновки про соціометричну структуру класу. Учні, які набрали більше ніж $(M + 1)/2$ бал (M — кількість учнів в класі) належать до групи популярних, яка називається «актив», менше - до групи пасивних. Серед активу виділяються 1-2 учні, які набрали максимальну кількість балів. Це лідери або «зірки». Учні, які не отримали жодного балу — ізольовані в системі міжособистісних взаємин школярів класу.

Додаток

Методика 2. ОЦІНКА ЗАДОВОЛЕНОСТІ ВЗАЄМИНАМИ З РОВЕСНИКАМИ І ПРОЦЕСОМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Процедура проведення:

1. Проводиться з усім класом.
2. Кожен учень записує своє прізвище на аркуші і обирає один з можливих варіантів відповіді:
  - 1) повністю задоволений;
  - 2) задоволений;
  - 3) не задоволений;
  - 4.) зовсім не задоволений;
  - 5) не знаю.

Під № 1 він записує відповідь на питання: Наскільки ти задоволений відносинами з учнями твого класу?

Під № 2 — відповідь на питання: «Наскільки ти задоволений своїм навчанням у школі?».

Обробка результатів:

1. Знайти коефіцієнт задоволеності для всього класу: а) відносинами з однокласниками: б) навчанням у школі. Порядок обчислення однаковий:

$$P = \frac{n_1x_1 + n_2x_{0,5} + n_3x_0 + n_4x_{(-0,5)} + n_5x_{(-1)}}{n}, \text{ де}$$

n_1 — кількість учнів, що обрали відповідь № 1 (повністю задоволений);

n_2 — кількість учнів, що обрали відповідь № 2;

n_3 — кількість учнів, що обрали відповідь № 3;

n_4 - .... № 4;

n_5 — .... № 5;

n — кількість учасників опитування.

2. Оцінка коефіцієнту задоволеності: чим коефіцієнт ближчий до 1, тим вища міра задоволеності даною стороною життя; чим ближчий до (~ 1), тим нижча міра задоволеності.
3. Висловити пропозиції щодо виховної роботи в цьому класі.

Додаток

Методика 3. ВИЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОЇ ЄДНОСТІ ГРУПИ

1. Проводиться з усім класом. Виконується кожним індивідуально, шляхом запису відповідей на окремому аркуші. Учням повідомляється інструкція.

«Мета нашої роботи визначити, який настрій панує у вашому класі. Вам зачитують 14 пар полярних тверджень. Ви повинні оцінити, до якого з двох протилежних тверджень схиляється ваша думка. Оцінку слід дати шляхом вибору одного з чисел від 7 до 1. Числа мають таке значення: 7(1) — повністю згоден з 1(2)-м твердженням; 6(2) — майже згоден з 1(2) твердженням; 5(3) — швидше згоден з 1(2) твердженням; 4 — не згоден із жодним твердженням.

Ваш запис повинен складатись з номера твердження та оцінки до нього. Наприклад: запис 5,6 означає, що до п'ятої пари ви обрали оцінку 6.

1) У колективі переважає життєрадісний настрій.	Переважає песимістичний тон.
2) Між членами доброзичливість у відносинах, взаємні симпатії.	Між членами конфлікти, агресивність, антипатія.
3) Між угрупованнями в колективі існує взаєморозуміння.	Угруповання в межах колективу конфліктують.
4) Учням подобається брати участь у спільних справах, разом проводити дозвілля.	Учні уникають участі у спільних справах, неконтактні між собою.
5) Успіхи і невдачі товариша викликають активну співучасть інших.	Члени групи байдужі свого товариша.
6) Взаємовідносини характеризуються підтримкою, критика доброзичливістю, зауваження висловлюються з добрими намірами.	Члени групи зловтішаються невдачами інших, критика у вигляді відкритих або прихованих звинувачень.
7) Учні поважають думку один одного.	Учні нетерпимі до думки своїх товаришів.
8) У важких ситуаціях група діє за принципом "один за всіх і всі за одного".	У важких ситуаціях група розгублюється.
9) Успіхи і невдачі групи в цілому кожен член переживає як власні.	Успіхи і невдачі групи не знаходять відгуку у кожного.

10) Група активна, сповнена енергії.	Група пасивна, байдужа.
11) Новачкам група допомагає адаптуватись.	До новачків нерідко проявляється ворожість.
12) Група швидко відгукується, якщо потрібно зробити корисну справу.	Групу неможливо організувати на спільну справу, у кожного свої інтереси.
13) У групі справедливе ставлення до всіх.	У групі є привілейовані і ті, ким нехтують.
14) Заохочення всієї групи педагогом викликає почуття гордості у всіх.	До заохочень колективу його члени байдужі.

Обробка:

Знайти суму всіх визначених чисел і розділити її на 14. Це індивідуальна оцінка психологічного клімату в класі. Сума всіх індивідуальних оцінок, розділена на кількість опитуваних — середній коефіцієнт суб'єктивних оцінок. Цей коефіцієнт має такі значення:

а) 1-3,5 — в учбовій групі негативний психологічний клімат. Мають місце байдужість, емоційний дискомфорт, висока конфліктність, відсутність впевненості у своїх товаришах;

б) 3,6-5,4 — неврівноважений психологічний клімат: настрої у класі коливаються, взаємні симпатії вибіркові, відсутня емоційна єдність, спостерігаються застійні явища в розвитку групи;

в) 5,5-7,0 — мажорний психологічний настрої. Учні відчувають радість у спілкуванні між собою, відносини будуються переважно на взаємній симпатії, група згуртована, активна, демократична, нормально розвивається.

Додаток

Взірець оформлення титулки «Індивідуального плану» проходження практики

Міністерство освіти і науки України

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Факультет _____

Кафедра психології освіти

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження

практики

студента(ки) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань _____

спеціальності _____

освітня програма _____

Прізвище Ім'я По батькові

Кам'янець-Подільський 20__ р.

Відповідно до змісту програми практики планую виконати наступні завдання практики:

1. Взяти участь у настановній конференції щодо завдань практики та організаційних моментів.
2. Познайомитися із керівництвом бази практики .....
3. Познайомитися з учнівським класом .....
4. Ознайомитись з нормативними документами .....
5. Вести щоденник практики....
6. ....

Підпис

Прізвище, ініціали студента

Додаток

Орієнтовна схема звіту

про психодіагностику міжособистісних відносин в учнівській групі

Дата проведення психодіагностики _____

Прізвище здобувача вищої освіти, який проводив психодіагностику

Назва психодіагностичної методики з вивчення міжособистісних відносин в учнівській групі

Інформація про охоплення учнів класу психодіагностичним обстеженням, форму проведення психодіагностики, ставлення учнів до психодіагностики.

Обробка результатів психодіагностики

Інтерпретація результатів психодіагностики

Рекомендації з розвитку учнівської групи, що ґрунтуються на отриманих в процесі діагностики результатів.

Завершальний етап практики:

1. Здає звітну документацію керівникам практики кафедр факультету та університету для перевірки й оцінювання.
2. Звітує на засіданні комісії з попереднього захисту практики у школі.
3. Звітує на засіданні комісії по захисту практики на факультеті фізичної культури.
4. Бере участь у роботі Звітної конференції з практики.

Вимоги до звіту

Під час проходження практики студент складає звіт, який здається на перевірку керівнику практики. Звіт повинен бути виконаний на листах формату А4, мати титульний аркуш з позначенням назви університету, кафедри, групи, прізвища студента. Основні результати практики студент викладає у звіті, який повинен мати детальний опис результатів роботи з кожного розділу Індивідуального плану. Звіт повинен відобразити повну характеристику самостійної роботи практиканта на базі практики. За змістом і структурою звіт повинен відповідати програмі практики. Звіт виконується державною мовою комп'ютерним набором на стандартних аркушах паперу, шрифтом гарнітурою Times New Roman через через 1,5 міжрядкових інтервали 14 шрифтом; межі оформлення тексту: зліва, зверху, знизу – не менше 20 мм, справа – не менше 10 мм; розподіл тексту на розділи, підрозділи та пункти повинен відповідати структурі програми практики, наповненість сторінки має становити 75% від її загального обсягу. Аркуші звіту повинні бути зчеплені. Звіт перевіряється і затверджується керівниками практик від бази та університету з їх підписами, а також особистий підпис студента.

МЕТОДИКА ТА КРЕТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ОСНОВНІЙ (БАЗОВІЙ) СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

Підведення підсумків практики відбувається на останньому етапі практики. Звітна документація подається здобувачами вищої освіти на кафедру для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики. Результати практики узагальнюються публічно на звітній конференції із захисту практики, що відбувається у присутності комісії, до складу якої входять керівники практики від закладу вищої освіти і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедр.

Виробнича педагогічна практика в основній (базовій) середній школі практика здобувачів вищої освіти завершується диференційованим заліком. Оцінка ставиться за виконання студентами усіх вимог програми практики та якість звітної документації на основі результатів захисту перед комісією. Вона є комплексною, її структурними компонентами є:

1. Фахова підготовка – 60 балів:
 організаційну роботу (10 балів);
 навчально-методичну роботу (20 балів);
 позакласну роботу (10 балів);
 виховну роботу (10 балів);
 науково-дослідну роботу (10 балів).
2. Підготовка з педагогіки – 20 балів.
3. Підготовка з психології – 20 балів.

Схема розподілу балів, що присвоюються практиканту

Вид роботи	Кількість балів з фаху	Поточний контроль	Контрольні заходи	Завдання з педагогіки	Завдання з психології
Організаційна робота	10	Щоденна діяльність 10 балів			
Навчально-методична робота	20	Щоденна діяльність 8 балів	Проведення практикантом 1-2 контрольних уроків в закріплених класах (12 балів)		
Позакласна робота	10	Щоденна діяльність 4 балів	Самостійно проводить контрольний позакласний захід з фізичної культури. (6 балів)		
Виховна робота	10	Щоденна діяльність 10 балів		20	
Науково-дослідна робота	10	Щоденна діяльність 10 балів			20
Усього балів з фаху	60	42	18		
Усього балів	100	42	18	20	20

Оцінка 90-100 балів “відмінно” ставиться студенту, який на високому рівні» виконав в повному обсязі програму практики, проявив при цьому вміння (опираючись на теоретичні знання) правильно вирішувати мету та завдання уроку, проявив в роботі самостійність та творчий підхід, який своєчасно готував і подавав до перевірки документи практики.

Оцінка 82-89 балів “дуже добре” ставиться студенту який вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Оцінка 75-81 балів “добре” ставиться студенту, який повністю виконав програму практики. Проявив вміння (опираючись на теоретичні знання) визначати завдання та організацію уроку, знаходити засоби їх вирішення. Він ініціативний, але при виконанні окремих розділів програми практики допустив незначні помилки.

Оцінка 60-66 балів “задовільно” ставиться студенту, який виконав в загалі програму практики, але не виявив глибоких знань, не в повній мірі оволодів вмінням їх використовувати, допускав помилки в проведенні окремих видів робіт практики.

Оцінка 35-59 балів “незадовільно” ставиться студенту, який не виконав основні завдання програми практики, не оволодів теоретичними знаннями, вміннями ставити і вирішувати конкретні завдання уроку та роботи вчителя фізичної культури, не навчився встановлювати педагогічний контакт з учнями, не своєчасно подав документи практики з значними зауваженнями.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
		екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
67-74	D (задовільно)	задовільно	
60-66	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно	не

34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		зараховано
------------	---	--	------------

ПОРЯДОК ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Попередній та основний захист результатів практики проводяться в 3 етапи:

- попередній захист результатів практики на комісії на базі практики;
- основний захист результатів практики на комісії в університеті та підсумкова звітна конференція з практики на факультетів період літньої сесії (6 семестр), та зимової сесії (7 семестр).

По завершенню терміну практики (протягом останніх 3-х днів) на базі практики проводиться підведення підсумків і попередній захист результатів практики студентів. Для цього на базі практики створюється комісія на чолі з керівником практики від бази практики і членів комісії у складі керівника практики від кафедр факультету фізичної культури, керівника практики від кафедр університету, заступника директора з навчальної роботи закладу, вчителів фізичної культури, класного керівника.

На засіданні:

- підбиваються підсумки навчально-виховної роботи практикантів;
- вивчаються досягнення та недоліки в їх роботі;
- оцінюється рівень теоретичної та практичної підготовки студентів до навчально-виховної роботи в школі, якість організації практики її керівниками;
- намічаються заходи щодо вдосконалення практики.

Здобувачі вищої освіти звітують про свою роботу, аналізують чинники, що її ускладнювали, роблять висновок щодо рівня своєї теоретичної і практичної підготовки, набутої в університеті, та ролі практики в її поглибленні. Вчителі фізичної культури і класні керівники характеризують роботу кожного студента, дають оцінку виконаній роботі, висловлюють побажання щодо поліпшення якості підготовки майбутніх вчителів і вдосконалення організації практики її керівниками.

Кожен практикант має можливість протягом 15-20 хвилин розкрити основні особисті досягнення по виконанню Індивідуального плану практиканта та Робочої програми практики. Кожен із учасників засідання висловлює свою точку зору та оцінку, яка є обґрунтованою та об'єктивною. Критерії оцінювання кожного окремого виду робіт наведено в таблицях по видах робіт. Підсумком засідання має бути оцінка від бази практики, яка

заноситься в характеристику на кожного студента і візується у керівника закладу з його особистим підписом та печаткою. Вказані матеріали також подається до захисту студентом в університеті.

Основний захист результатів практики проводиться студентом в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на факультеті фізичної культури протягом літньої сесії (6 семестр) на 3 курсі, і зимової сесії (7 семестр) на 4 курсі. Для належної організації і проведення на факультеті фізичної культури створюється розпорядження декана факультету, в якому вказуються склад комісій, терміни і місце захисту, персональний склад комісій та студентів-практикантів, терміни проведення Звітної конференції з практики. По можливості, рекомендується в склад комісій включати керівника практики від бази практики та вчителі фізичної культури (див. додатки).

До захисту допускаються студенти-практиканти, які не мають заборгованості по відвідуванню баз практики, були позитивно оцінені вчителями фізичної культури та класними керівниками від баз практики, провели всі заплановані контрольні заходи, виконали Робочу програму практики, вчасно подали документи практики на перевірку керівникам практики від кафедр факультету та університету.

Загальний порядок захисту результатів практики:

1. Голова комісії надає слово студентові для короткого повідомлення про те, в якій школі і як проходила практика, про труднощі, з якими він стикався під час проходження практики, уточнюються окремі моменти звіту, що стосуються методики проведення уроків фізичної культури, позакласних і виховних заходів.
2. Керівники від кафедр університету ставлять запитання щодо аналізу уроків, планування навчально-виховного процесу, ведення щоденників тощо.
3. Голова комісії звертається до членів комісії та всіх присутніх з пропозицією взяти участь в обговоренні звіту студента-практиканта та його відповідей на поставлені запитання.
4. Комісія вирішує питання про оцінку результатів практики кожного студента, оформляє відповідні документи (залікові книжки, заліково-екзаменаційні відомості, протокол захисту), оголошує оцінки студентам-практикантам.
5. Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надане право на проходження практики повторно за умов, визначених К-ПНУ та погоджених із базою практики.

Рекомендовані навчально-методичні джерела для студентів-практикантів з фаху:

Основна

- 1.Єдинак Г., Галаманжук Л., Мисів В., Зубаль М., Ключ О. Соматотипи та фізичний стан дітей і молоді : монографія. Кам'янець-Подільський : ТОВ “Друкарня Рута”, 2021. 408 с
- 2.Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Методика фізичного виховання різних груп населення : підручник Київ : Олімпійська література, 2017. Т. 2. 384 с.
- 3.Солопчук М. С., Бесарабчук Г. В., Солопчук Д. М., Заїкін А. В. Методики фізичного виховання різних груп населення : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 480 с.
- 4.Солопчук М.С., Боднар А.О., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М. Теорія фізичного виховання : опорні таблиці : навчально-методичний посібник Кам'янець-Подільський. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. 148 с.
- 5.Чистякова М., Потапчук С., Скавронський О. Практикум з методики фізичного виховання: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець- Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 125 с. За покликанням:URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6526>

Допоміжна

- 1.Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. За покликанням: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>.
- 2.Інститут модернізації змістуосвіти. Освітня галузь “Фізична культура”: поради, документи, досвід роботи. URL: <https://imzo.gov.ua/osvitnia-haluz-fizyczna-kul-tura-porady-dokumenty-dosvid-roboty/>
- 3.Лист Міністерства Освіти і Науки України Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 20 22/2023 навчальному році. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1025729-22#Text>
- 4.Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 клас» : <https://bit.ly/3D1VJGA>
5. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура. 6-9 клас» .URL: : <https://bit.ly/3QzMhNT>
- 6.Правила безпеки життєдіяльності під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-10#Text>

7. Семінар-практикум: Вдосконалення дистанційних уроків фізичної культури. URL.: <https://bit.ly/3wZGytJ>
8. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recome ndazii/2022/08/20/01/Dodatok.16.fizychna>.
9. Шкарпета В. Методичні рекомендації Про викладання фізичної культури у 2022/2023 н.р. Майбуття. ВЕРЕСЕНЬ, 2022, №19 (690) за покликанням: [file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/Maybuttya_19-62-64%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/Maybuttya_19-62-64%20(1).pdf)

Рекомендована література з педагогіки

1. Бодненко Д.М. Моніторинг навчальної діяльності : навчальний посібник. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 276 с.
2. Бути вчителем : навчально-методичний посібник з курсу «Вступ до спеціальності» [Текст] / Укладач О.В. Грушко. Вінниця : ТД «Сдельвейс», 2007, 296 с.
3. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : Навчальний посібник. 3-тє вид., доопрац. і доп. Київ : Знання, 2008. 566 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка [Текст] : навч. посібник. 3-тє вид. стер. Київ : Видавничий центр «Академія», 2009. 616 с.
5. Гетта В. Шляхи досягнення педагогічної майстерності. // Трудова підготовка в закладах освіти. 2010. №9. С. 44-45.
6. Гурський В.А., Присакар В.В. Педагогіка : загальні основи педагогіки, теорія освіти і навчання : Навчальний посібник. Книга 1. Кам'янець-Подільський : Медобори, 2012. 202 с.
7. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
8. Задорожна Л. На шляху до педагогічної майстерності // Початкова школа. 2001. № 9. С. 60-61.
9. Зязюн І.А. Краса педагогічної дії : навч. посіб. Київ : УФІМБ, 1997. 320 с.
10. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності : навч. посібник. Львів : Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
11. Ковальчук О.М. Формування педагогічної техніки засобами театральної педагогіки. Навчально-методичний посібник. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2001. 126 с.
12. Кучерявець В.Г. Основи педагогічної майстерності : Практикум. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ ім. М. Гоголя, 2002. 55 с.
13. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Е.І. Федорчук. Кам'янець-Подільський : видавець Зволейко Д.Г. 2008. 272 с.
14. Основи педагогічного оцінювання : навч.-метод. посіб. Ніжин : Лисенко М.М., 2012. 102 с.
15. Основи педагогічної майстерності: модульно-рейтинговий підхід / [автор-упорядник О.І. Кіліченко. Івано-Франківськ, 2012. 206 с.

16. Сайтарли І.А. Культура міжособистісних стосунків : навч. посіб. Київ, 2007. 240 с.

Рекомендована література психології

1. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О. Загальна психологія: Практикум: Навчальний посібник. Київ: Каравела, 2006. 280 с.
2. Галян І.М. Психодіагностика. Київ : «Академвидав», 2011. 372 с.
3. Лемак М.В., Петрище В.Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики: збірник. Вид 2-ге. Ужгород: Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. 616 с.
4. Лисянська Т.М. Загальна психологія: Інформаційне забезпечення змісту практичних занять. Київ: Ін-т сучас. підруч., 2007. 144 с.
5. Ліфарєва Н.В. Психологія особистості: Навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. С.85 – 89.
6. Основи науково-психологічних досліджень: навчально-методичний посібник для студ. вищ. навч. закл. за спец. "Психологія" / З. М. Адамська, І. П. Андрійчук, О. М. Воронкевич [та ін.]. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. 207 с.
7. Панчук Н.П. Основи психолого-педагогічної діагностики (Конспект лекцій): навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2016. 56с.
8. Панчук Н.П. Лабораторно-практичні заняття з основ психолого-педагогічної діагностики: методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський, 2016. 60 с.
9. Панчук Н.П. Психологічна діагностика професійної придатності фахівця: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2019. 130 с. URI: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3545>
- Туриніна О.Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навчально-методичний посібник. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал». 2018. 206 с.

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ ЗВІТУ

ДОДАТКИ

Міністерство освіти і науки України

Кам'янець-Подільський національний університет

імені Івана Огієнка

Факультет фізичної культури

Кафедра теорії і методики фізичного виховання

Звіт

про проходження

Виробничої педагогічної практики в основній (базовій) середній школі

здобувача вищої освіти ____ курсу _____ групи

ступеня вищої освіти “бакалавр”

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

(денної, заочної) форми здобуття освіти

П.І.П.

Кам'янець-Подільський – 2023 р.

СТРУКТУРА ЗВІТУ:

Вступ

Організаційна робота

Навчально-методична робота

Позакласна робота

Виховна робота

Науково-дослідна робота

Висновки та пропозиції

Список використаної літератури

(підписи у звіті ставлять) :

Здобувач вищої освіти

підпис (прізвище та ініціали)

Керівник від бази практики

підпис (прізвище та ініціали)

Керівники
від закладу вищої освіти з фаху

підпис (прізвище та ініціали)

Керівники
від закладу вищої освіти з педагогіки

підпис(прізвище та ініціали)

Керівники
від закладу вищої освіти з психології

підпис (прізвищета ініціали)

ДОДАТКИ

(Щоденник)

Орієнтовні відомості для складання характеристики та відгуку про роботу студента на практиці

У щоденнику практиканта на сторінках

9 (10)

Відгук і оцінка роботи студента на практиці

_____ (назва підприємства, організації, установи)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

РЕКОМЕНДОВАНА ОЦІНКА « _____ »

Керівник практики від підприємства, організації, установи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Печатка

« ____ » _____ 201__ року

слід здійснити відгук та оцінку роботи студента на практиці

Оформлюється

характеристика у щоденнику практиканта. В ній вказуються загальні дані про студента, його теоретичну, методичну та практичну підготовку. Детально розкривається мотивація студента, його ставлення до практики, його навчальна дисципліна, сумлінність, ініціативність, активність і самостійність в роботі, наявність знань, умінь і навичок при складанні навчально-методичної документації, планування всіх форм роботи, створення звітних документів, педагогічні навички у проведенні навчальних занять з учнями, вміння організувати самостійну роботу; вміння оцінювати й врахувати рівень фізичного розвитку і фізичної працездатності учнів, їх вікові та індивідуальні особливості.

Важливо розкрити організаційні здібності, вміння підготувати і провести масові фізкультурно-оздоровчі і спортивні

заходи, організувати учнів прикріплених класів, проводити виховну і агітаційно-пропагандистську роботу з фізичної культури, схильність до наукової, аналітичної діяльності; володіння сучасними методами наукових досліджень, знання ІКТ, вміння використовувати у педагогічній роботі сучасні наукові досягнення, знання наукової літератури, спеціалізованих періодичних видань; вміння оцінити сучасний стан розвитку сфери фізичного виховання.

Описати вміння практиканта критично оцінити проведену роботу, що характеризують його професійну підготовку і майбутню педагогічну діяльність.

В завершенні вказати рекомендовану базою практики оцінку студента за практику.

ПРОТОКОЛ

обговорення контрольного уроку фізичної культури,
проведеного “ _____ ” _____ 202_ р. в __ класі _____ ЗСО № _____

Присутні: (перелічити прізвища всіх студентів, вчителів школи та керівників практики, присутніх на обговоренні).

Слухали: обговорення уроку, проведеного студентом __ курсу _____ групи факультету фізичної культури _____ (П.І.П.)

- 1) _____ (виступ практиканта по самоаналізу проведеного уроку)
- 2) _____ (виступ практиканта, що вів спостереження за уроком за схемою)
- 3) _____ (повідомлення про щільність уроку в цілому та окремих його частин)
- 4) _____ (аналіз графіку фізіологічного навантаження на учня, за яким ведеться спостереження)

Висловлення про урок інших практикантів

- 5) _____
- 6) _____
- 7) _____ (виступ вчителя фізичної культури)
- 8) _____ (висновок по уроку керівника практики)

Загальний висновок щодо уроку комісії _____

Підписи: _____ (студента, що склав протокол)
_____ (голови і присутніх членів комісії)

Загальна інформація щодо дистанційного проходження практики

Як зазначено у Положенні про дистанційне навчання, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України № 466 від 25 квітня 2013 року (зі змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>, під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними ступенями вищої освіти відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

Що стосується проходження здобувачами вищої освіти навчальних та виробничих практик, то у пункті 3.8 зазначається, що практична підготовка студентів (учнів, слухачів), які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою навчальним закладом програмою.

У пункті 4.5 вказано, що професійно-практична підготовка здійснюється за дистанційною формою та/або очно у вигляді виробничого навчання, виробничої, переддипломної (передвипускної) практики і проводиться у навчально-виробничих майстернях, на полігонах, тренажерах, автодромах, трактородромах, у навчально-виробничих підрозділах, навчальних господарствах, а також на робочих місцях на виробництві та у сфері послуг або із використанням технологій дистанційного навчання за наявності відповідних веб-ресурсів і можливостей доступу до них. Відповідно до Додатку 5 «Організація та проведення практики здобувачів вищої освіти К-ПНУ в умовах карантину» до «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти К-ПНУ», «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка», наказу ректора №95-ОД від 30.08.2022 «Про організацію освітнього процесу в I семестрі 2022-2023 навчального року в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні» проходження практики для осіб, які цього 4 потребують буде проходити у змішаному режимі, зокрема йдеться про тих здобувачів, які перебувають за кордоном або є учасниками

бойових дій. Керівники практики, а саме: науково-педагогічні працівники, повинні забезпечити для здобувачів вищої освіти перелік завдань, які б сприяли формуванню фахових компетентностей та реалізації завдань, передбачених робочою програмою практики

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

1. На університетській платформі MOODLE відповідальна особа створює курс із зазначеною назвою практики, ступеня вищої освіти, спеціальності, курсу та форми навчання.
2. Додає до курсу учасників, тобто здобувачів вищої освіти конкретної академічної групи та керівників практики відповідно до педагогічного навантаження.
3. Розміщує у курсі:
  - робочу програму і додаток;
  - наказ про проходження практики;
  - завдання, куди здобувачі повинні завантажити виконану роботу.
4. Із використанням додатків Google Meet, Zoom здійснювати проведення настановної конференції, консультацій та звітної підсумкової конференції.
5. Крім вищезазначеного провідним фахівцем навчального відділу наказ про проходження тієї чи іншої практики та розпорядження щодо її захисту також надсилається здобувачам вищої освіти та керівникам практики за допомогою мобільних додатків Viber, Skype, електронні пошти тощо
6. Наставна конференція з практики повинна відбутись в офлайн та онлайн режимах за допомогою додатку Google Meet, Zoom (у першому випадку для здобувачів вищої освіти, які навчаються офлайн, у другому онлайн) разом з усією академічною групою, під час якої керівник практики розповідає здобувачам вищої освіти порядок та специфіку проходження практики у змішаному режимі.
7. Упродовж проходження практики здобувачі вищої освіти матимуть змогу консультиватись із керівниками практики та з провідним фахівцем навчального відділу для з'ясування питань чи вирішення певних проблем.
8. Звітну документацію здобувачі вищої освіти повинні здати в електронному форматі у встановленні терміни згідно розпорядження, яке буде їм надіслане після завершення практики.
9. Звітну документацію про проходження практики в електронному форматі (фото, документи Word, презентації, відео та ін.) потрібно надіслати керівникам за допомогою мобільних додатків Viber електронної пошти тощо.
10. Керівники практики повинні перевірити звітну документацію практики у встановленні розпорядженням терміни.
11. Після перевірки матеріалів практики науково-педагогічними працівниками, які здійснювали її керівництво, та їх оцінювання комісією із захисту практики голова комісії виставляє до відомості обліку успішності оцінку за практику.

12. захист практики повинен відбутися в офлайн та онлайн режимах (у першому випадку для здобувачів вищої освіти, які навчаються офлайн, у другому онлайн) за допомогою додатків з присутністю усіх здобувачів вищої освіти, керівників практики, факультетського керівника практики та провідного фахівця навчального відділу.

13. Під час захисту здобувачі вищої освіти демонструють результати виконаних завдань, діляться враженнями та досвідом, вказують на недоліки, які виникали під час дистанційного проходження практики, активно ведуть обговорення з керівниками практики, задають питання один одному, показують презентаційні слайди, відеофрагменти тощо. Обговорення результатів ведеться секретарем комісії у протоколі.

14. Голова комісії із захисту практики не пізніше наступного дня після проведення захисту друкований примірник відомості обліку успішності заповнює та подає до деканату.